

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับ ความผิดนั้น ๆ ด้วย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด”

จึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ เป็นบทบัญญัติสันนิษฐานความผิดอันจะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่

ในปัญหาดังกล่าว เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ เป็นบทมาตราที่กำหนดความผิดของผู้ที่มีหน้าที่กระทำการแทนนิติบุคคล ในกรณีนิติบุคคลกระทำความผิด และการกระทำผิดนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำการ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการในอำนาจ หน้าที่ของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้สันนิษฐานไว้แต่แรกว่า ผู้แทนนิติบุคคลเหล่านั้นจะต้องมีความผิดไว้ก่อน โจทก์ยังคงต้องมีหน้าที่พิสูจน์ความผิดของจำเลยว่า

เป็นผู้กระทำการหรือละเว้นกระทำการอันเป็นความผิดตามบทบัญญัติหรือเงื่อนไขที่กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กำหนดไว้เพื่อให้ศาลรับฟังเสียก่อน ซึ่งเป็นกรณีที่ตรงกับหลักเกณฑ์ทั่วไปในคดีอาญา ที่จะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และฝ่ายจำเลยก็มีสิทธินำสืบหักล้างได้เช่นเดียวกันกับคดีอาญาทั่ว ๆ ไป บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานมาตรานี้ จึงไม่มีลักษณะที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยโดยโจทก์ก็ต้องพิสูจน์ถึงการกระทำหรือเจตนาของจำเลยที่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล กรณีจึงแตกต่างกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้ว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ตามคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๕๕ เนื่องจากเป็นบทสันนิษฐานความผิดของกรรมการหรือผู้แทนของนิติบุคคลทุกคนในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดบทกฎหมายในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

นายสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ